

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

2 dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 9.50. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, petek 18. junija 1920.

Št. 134.

D' Annunzijeve čete zasedle Sušak.

O regentovem prihodu v Slovenijo. — Rusko frontno poročilo o bojih s Poljaki. — Francoske žrtve.

Za našo Koroško.

Z neizprosnimi koraki se bliža čas usodne ure zibelke življenja, probuje, kulture in politične zavednosti in borbe za procvit in osvobodjenje našega naroda, naše tužne Koroške. V tujčevi oblasti stoji še danes edini spomin naše nekdanje svobode in veličine, naš dragi vojvodski prestol; v temne oblake je zavito naše sveto Gosposvetsko polje, naše Kosovo. Še več, celo naši nesporni kraji bodo morali komaj sami odločiti, kam naj pripadejo. Narod, ki prebiva tam je nesporno slovenski, toda to še ne odločuje, kajti ta narod je zastrupil tujec s suženjstvom, odvzel mu je narodno zavednost, odvzel odporno silo. Dolga stoletja ga je vzgajal za hlapca njegovih zavratnih sebičnih namenov, zastruplja pa ga tudi še danes, kljub temu, da je oškropila ta tla kri naših najboljših sinov, kri naših najboljših junakov, ki so jo prelili za zmago pravice nad krivico.

Ves vesoljni nemški narod od Alp do Balta, od Rena do Donave, dela organizirano in neumorno, da podpre to zastrupljanje, ta zadnji obupni poizkus pomoči krivici, da

zmaga nad pravico. V težkih stiskah je nemški narod, premagan je, izmučen, obubošan in gladen, toda kljub vsemu temu daruje milijone za priboritev naše svete koroške zemlje, našega Kosova.

Slovenci, Jugoslovenci, Mariborčani, kaj pa smo mi doslej storili za to našo sveto zemljo? Par fraz je bilo vse, kar smo žrtvovali. Toda s frazami in z neopravičenim optimizmom ne bomo paralelizirali sistematičnega dela našega sovražnika. In vendar živimo mi v stokrat ugodnejših razmerah nego Nemci in bi mnogo lažje pogrešali par kron, kakor pa jih pogrešajo oni. Nemški narod dela sam, iz lastne inicijative, zato moramo delati tudi mi, da bo svet videl in spoznal našo voljo, ker le na ta način si bomo pridobili njegovo naklonjenost, simpatije in upoštevanje. Ne zanašajmo se na državo, na vlado. Vlada je daleč tam doli v Beogradu in preveč ima posla in skrbi, da bi zamogla posvetiti naši Koroški toliko pažnje in dela, kolikor ga potrebuje.

Bratje, kri naših očetov, mož, bratov, sinov in ženinov nas kliče na delo, da jo osvetimo, da utrdimo njeno delo, da ne dopustimo, da bi bila prelita zaman. Koliko muk, napo-

rov, truda, požrtvovalnosti in dela je stal naš srbski del Vidov dan pobebe Kosova, pa bi mi klonili pred par darovi za osvobodjenje, za pobebo našega vojvodskega polja, naše Gosposvete? Ne, ne bili bi vredni, da uživamo solnce narodne svobode.

Zato pa, bratje, vsi, kar nas je, vsi moramo pričeti delati, in to takoj, in to neumorno, za zmago pri predstoječemu koroškemu plebiscitu. Te dni pobira zastopnik velikovškega osrednjega Narodnega sveta darove pri naših bankah, podjetjih in drugih. Darujte vsi, čimveč morete. Uvedimo pa tudi sami v ta namen posebne akcije, prirejjamo za našo Koroško cvetlične dneve, veselice, koncerte, prireditve in tako dalje.

Le malo je še časa in kar smo zamudili, moramo hitro nadoknaditi. Če bi propadli, če bi izgubili našo Koroško radi lastne malomarnosti, bi nas večno pekla vest in prihodnja pokolenja bi nas preklinjala. Če pa bomo delali in zmagali, bo tem slašše naše veselje, čimbolj bomo lahko rekli, da imamo pri tem uspehu tudi mi svoj del.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

M. Z.:

Dingo, kenguru in beli kakadu.

(Basen iz V. dela sveta).

Ko je zatisnilo pekoče solnce trudne oči, ko se je ogrnila Sinja gora s temnim plaščem, ko je divji Avstralec odložil svoj zloglasni »bumerang« in je zavladal nad razsežnimi ter samotnimi pustinjami božji mir, so se sešli ob neznatnem tolmunčku na sredini »boróvega« pašnika pes dingo, čudni kenguru in beli kakadu.

Pozdravili so se kot stari znanci in med njimi se je takoj raznel živahen razgovor. Posebno kenguru je bil zgovoren. »Priatelj« je rekel ostalima, »meni ta naša hrana že preseda. Leto in dan le kislja trava, zanikarno grmičje, osat in trnje — ali je to živež za »moderna« božja bitja«.

»Prav imaš« je odvrnil beli kakadu, »tudi meni prede huda. Naselniki mi odrekajo celo grenki »nardu«. Za vsakim drugim zeliščem pa tiči itak povsod človek s puško.«

»Kaj pa naj rečem jaz,« se je oglašil pes dingo. »Jaz nimam v domovini skoro nobene- ga živeža več. Ovce mi je požrla svetovna vojna, polžev, črvov, kuščaric, miši in podgan pa je po teh goličavah presneto malo. Neštetokrat me obišče grozna lakota

ter mi razgraja po trebuhu, kakor razposajeno žrebe po sočnem travniku.«

»Brata,« je prekinil govornika čudni kenguru, »izselimo se!« Res je sicer, da so te solčne in puste planjave naša očetnjava, da jih ljubimo iz vse duše, a kaj hočemo. Kruh je — kruh. Pašalik Maribor v Sloveniji ima baje mnogo službenih mest, pa tudi dovolj kruha za svoje uslužbence. Tja pojdemo!»

»Srečna misel!« sta vzkliknila sočasno oba ostala. Kenguru pa je modroval dalje: »Ti, kakadu, lahko zaprosiš za kakšno učiteljsko ali voditeljsko mesto v Mariboru samem ali pa v okolici. Kriegsmaturo imaš, zabit si precej, peti znaš izborno, tvoji nogi pa sta kakor nalašč ustvarjeni za brskanje po pedalu. Opustiš moraš le svoje navadne prepire z drugimi pticami. Posebno »čukov« in tonzuriranih »kukavic« se skrbno ogiblji. Če se pa vpišeš še med Slomškarje, potem postaneš sigurno v nekaj letih ravnatelj.«

»Bojim se, da mi bode v napoto moja snežnobela, svilnata suknja in moja lepa perjanica na glavi, ker to pač ni primerna obleka za ta ponižni stan,« je ugovarjal beli kakadu.

»Nič ne de,« je nadaljeval prvi »Gospodje v Ljubljani so svoj čas kot »Triglavami« tudi nosili kričeče barve tvojih neštetih sorodnic

in še dandanes radi nosijo na svojih čepclah ptičje repe.«

»Kaj pa boš ti delal?« je vprašal dingo govornika po kratkem molku.

»Z menoj je drugače,« je rekel kenguru. »Jaz sem dovršil v Sidniju univerzo, znam za silo 5 svetovnih jezikov, sem mojster v skakanju na daleč in spenjanju na kvišku, na zunan sem strog katoličan, sam zase pa popolen ateist. Dasi sem slab jurist, vendar upam, da mi ravno našeta dejstva dajejo zadostno kvalifikacijo za mesto kakega vladnega komisarja ali pa vsaj gerenta. Imam pa še to znamenito posebnost, da kot vrečarica lahko nosim v svoji kožnati malhi pod trebuhom vse nerazvite klerikalce svojega poslovnega okoliša tako dolgo s seboj, da se utrdijo in šele nato sami stopijo na po vladi jim začrtana pota. Razume pa se, da bom kot vladni organ poleg svoje službe tiral tudi advokaturu kot postranski šport. Meni podrejeni uradniki bodo lopove, tihotapce in verižnike lovili, jaz pa jih bom kot odvetnik branil in izkopaval s prizivi.«

»Kje pa dobim potem jaz službo?« je vprašal nevoljno košatorepi pes dingo.

»Ti,« — je nadaljeval kenguru, »prevzameš vodstvo kake klavnice ali kake večje »zadruge«. Da si vse svoje žive dni kradel

Razprava je razvila cel detektivroman, na katerega opozarjamo za jutrišnje številko.

Poljudno predavanje o petju se vrši v nedeljo, dne 20. t. m. ob deseti uri v slavnostni dvorani tukajšnjega drž. moškega učiteljskega. Prijatelji petja in pevovodje vabljani.

Vpisovanje v pripravljalni razred in I. letnik dvorazredne trgovske šole s pravico javnosti v Mariboru bo 6., 7. in 8. junija t. l. ob 9. do 12. ure. V pripravljalni razred se sprejemajo le učenci, ki so dovršili šesti razred ali oddelke ljudske šole ali II. razred srednje šole ali I. razred triletno ozir. II. razred štiriletno meščanske šole in so stari vsaj 13 let. Za pripravljalni razred ni sprejemnih izpitov. V prvi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali popolno meščansko šolo ali pripravljalni razred dvorazredne trgovske šole in so stari vsaj 14 let. Za te ni sprejemnega izpita. Poleg teh se sprejemajo v I. letnik tudi tisti učenci in učenke, ki so dobili v IV. razredu srednje šole v napredku drugi red, ali tisti, ki so dovršili III. razred srednje šole ali VIII. razred ljudske šole ali predzadnji razred meščanske šole, ako so stari vsaj 14 let in napravijo sprejemni izpit iz slovenščine, nemščine, računstva, geometrije, prirodopisa, zemljepisja in prirodoslovja. Pri izkušnji se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobijo učenci v pripravljalnem razredu. Vpisovanje v II. letnik se vrši 5. julija od 9. do 12. ure in začetkom šolskega leta. Vstopnina je 10 kron, prispevek za učila pa 20 kron. K vpisovanju je prinesiti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vpisuje se lahko tudi pismenim potom. Vsa nadaljna pojasnila daje ravnateljstvo zavoda. Ravnateljstvo.

Velik ples v Narodnem domu. Učenci plesnih šol »Sokola«, »Slov. trgovskega in obrtnega društva« itd. priredijo v soboto, dne 19. junija 1920 v veliki dvorani Narodnega doma velik ples. Začetek točno ob 20. uri. Vstopnina 12 K za osebo. Svira železničarska godba. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, se tem potom vabijo vsi plesalci. Prireditel obeta krasen užitek, posebno kar se tiče figuriranih plesov.

Občinski gospodarski urad ter z istim spojena izdaja nakupovalnih nakaznic sprejema stranke izključno le od 14. do 16. ure (od 2. do 4. ure) popoldan.

V soboto, dne 19. junija 1920. ob 20. uri zvečer koncertira v prostorih Oficirskega doma šramelkvartet mariborske vojaške godbe. Prijatelji oficirskega zbora kot gosti dobrodošli.

Na tukajšnjem državnem moškem učiteljskem se vršijo sprejemi v začetku novega šolskega leta v jeseni. Učenci pa, ki so dovršili z ugodnim uspehom štiri razrede srednje šole ali pa štirirazredno meščansko šolo, se lahko oglašijo s svojim izpričevalom drugega polletja tekočega šolskega leta do 15. julija t. l.

Trgovci ki so dobili od gremija trgovcev dostavljene pole v svrhu izpolnitve svojega objekta in te še niso oddali, se opozarjajo, da jih oddajo v teku 3 dni pri gremiju.

Mestni pogrebni zavod v Mariboru je svojo sprejemno pisarno z današnjim dnem preselil iz Aleksandrove ceste šte. 18 v lastno hišo, Cvetlična ulica šte. 14, kjer se nahajajo tudi zavodova skladišča, hlevi, remize in delavnice.

Porotno sodišče.

Maribor, 17. junija.

Mati morilka — detomorilka.

Ko je Eva Goričan mračnega jutra Veliki četrtek pod skalovjem med Smolnikom in Falo vrgla v Dravo svoje pred 2 dnevoma rojeno dete, gotovo ni slutila, da bo za to nezayestno, nepoklicano mlado življenje morala dati svoje življenje v zanjko — rabljeve vrvi. Tudi večina nas, ki smo videli pred seboj na zatožni klopi to detomorilko, smo bili presenečeni, ko je predsednik porotnega

senata po končani razpravi razglasil obsodbo — na smrt. Slučaj zasluži vso pozornost javnosti.

Eva Goričan, samska, mlinarica, rojena leta 1892 v Kumenu je zgodaj zgubila svojo mater; ko se je oče še s 63. letom vdrugič oženil, je zgubila tudi svoj dom; dekle iz dobre hiše je moralo v službo. Čvrsto, mlado dekle je imelo — smolo: zaljubila se je v zalega pohorskega fanta in postala je — nezakonska mati. Ko so ji fantovi stariši odvzeli otroka, je postala lahkomišelná, brezbrizna in ker je dobila tudi nekaj dedščine, se je udala tudi pijači. V takem razpoloženju se je seznanila z drvarjem Ivanom Simrajhom in postala je vdrugič — nezakonska mati. Po izpovedbi Simrajha ga je takoj ko se je čutila mater, prigovarjala da jo vzame v zakon. On pa je nato — molčal. Nato je zahtevala od njega 100 K, da si kaj takega preskrbi, da odpravi plod, ali pa naj ji tako sredstvo sam preskrbi. Simrajh ji je to odsvetoval, jo tolažil, češ, bo že Bog dal kako, da se otrok preskrbi. Nasproti drugim je svojo nosečnost prikrivala dokler je mogla. Služila je okrog, nazadnje je prišla k svoji sestri omoženi Burja v Činžatu. Tu je, ne da bi se bila kaj pripravila za porod, delala do zadnjega. V noči 29. marca je porodila otroka moškega spola. Njena sestra je opravila posel babice. Otroka je bilo treba kistiti, toda ni dobila botra; vsak se je izgovarjal, če bi bila preje prosila, bi že šlo, tako v naglici pa to ne gre. In tako je otrok ostal nekrščen. Upala je še na pomoč otrokovega očeta. Toda ta se ni zmenil zanj. Poslala je svojega svaka do njega, pa ga ni bilo doma. Ko ga je že 1 mesec pred porodom ustavila ter od njega zahtevala podpore, jo je (po njegovi lastni izpovedbi kot priča) zavrnil, češ, zdaj ti ne dam nič, počakaj do poroda, če se izkaže, da je otrok res moj, ti bom že pomagal, ako pa ne, (torej, da ima otrok tudi še — drugega očeta), pa naj sodnija odloči. Kakor že omenjeno, je ona poslala na dan poroda svojega svaka k njemu, da se prepriča, čigav je otrok in da ji pomaga, toda njega ni bilo doma. Že drugi dan po porodu je vstala; ona se zagovarja, da zato, ker sta svak in sestra godrnjala, da leži v njuni postelji; a ta dan pričata, da ji je sestra še očitala, zakaj tako zgodaj vstaja.

Take torej so bile okoliščine, ki so vplivale na porodnico. Od tu dalje nam manjkajo gotove podlage za sodbo dogodkov zanj usodnega dne 1. aprila, to je bilo na Veliki četrtek. Ona se zagovarja, da so jo vse te okoliščine spravila do obupa. V četrtek zjutraj se je v odsotnosti sestre in svaka odpravila z otrokom proti Dravi — tam med Smolnikom in Falo. »Položila sem — ne vrgla — otroka na vodo in se zgrudila. Že ko sem storila ta sklep, sem tudi sklenila, da se za otrokom tudi jaz vržem v Dravo. Ko pa sem zopet prišla k sebi, sem se domislila, da imam še različne denarne stvari poravnati. Pri gospej Karničnikovi (gostilna) sem imela shranjen denar (746 K)«.

Kakor se je izkazalo, je nesrečnica res prišla k omenjeni gostilničarki, kjer je dobila zahtevanih 400 K. Ko je še le na večer prišla domov in jo je sestra vprašala po otroku, je odgovorila: nesla sem ga v Maribor k babici, ta ga je nesla k doktorju, moral ga je operirati na mošnji, a otrok je vsled operacije umrl. Sestra ji je to verjela. Drugi dan se je za otroka zanimal tudi oče. Ko je zvedel, da ga ni, je začel sumiti in je ta sum ovadil tudi orožništvu v Sv. Lovrencu na Pohorju. Orožništvo je takoj uvedlo preiskavo; osumljenka je priznala svoj zločin. Otroka so potem dobili 24. aprila pri Kamnici.

Občinstvo je bilo mnjenja, da gre tu za čisto navaden detomor. Zastopnik javne obtožbe pa je to dejanje obtožil kot navaden umor, ker se dejanje ni izvršilo takoj ob porodu v katerem (slednjem) slučaju bi bilo isto dejanje obtožiti le kot detomor. Tako je bilo v tem slučaju pravno stališče. Zagovornik dr. Haas pa je naglašal, da zakoni izraz »ob porodu« ni razumeti izrecno za prve trenutke ob porodu, marveč na celi čas, v katerem se porodnica nahaja v nenormalnem telesnem in duševnem razpoloženju, ki zna biti glede

dobe in sile zelo različno. Odločilne važnosti bi bilo v tem slučaju ugotoviti po zdravniških zvedencih to razpoloženje obtoženke v trenutku umora. Dr. Haas je stavil tozadevno eventuelni oziroma diskutni predlog, ki ga pa je senat odklonil, ker se je postavil na stališče, da kritična doba traja le nekaj ur po porodu. Zagovornik je potem še opozarjal porotnike na pravico, da sami zahtevajo dodatno vprašanje na detomor. Toda ta apel je ostal brezuspešen; potrdili so soglasno: navaden umor.

Na podlagi tega krivdoreka je senat obtoženko obsodil na smrt! Toda občinstvo, ki je ta dan stalo še pod strašnimi utisi naravnost zverinskega poskusa večkratnega zavratnega umora svojega moža, v slučaju Šelihove, ki je bila prejšnji dan v isti dvorani obsojena samo na 8 let ječe, občinstvo, ki mu je nepoznan zastareli zakon, je bilo nad to razsodbo razočarano.

Sicer pa sodišča take obtožence predlagajo v pomilostitev in tako upamo, da bo tudi ona pomiloščena ter dosegla navadno kazen od 5—10 let ječe.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V petek, 18. »Knjiga za pritožbe« Ab. A—51. Gostuje Dragutin Freudenreich iz Zagreba.

V soboto, 19. »Kralj na Betajnovi« Ab B—52.

Zadnje vesti.

D' Annunzio zasedel Sušak?

LDU Ljubljana, 18. junija. Iz Zagreba se javlja: Semkaj so došle vesti, da je D' Annunzio s svojimi četami zasedel Sušak. Vsi jutranji in popoldanski listi poročajo o tem. Uradno ta vest še ni potrjena.

O regentovem prihodu v Slovenijo.

LDU Ljubljana, 18. junija. Predsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Janko Brejc je izdal proglas na slovensko javnost, ki v njem naznanja, da pride Njegovo kraljevo visočanstvo prestolonaslednik regent Aleksander dne 26. junija t. l. v Ljubljano. V proglasu veli med drugim, da bo Slovenija storila vse, da pozdravi najslavesnejše in najpresrečnejše svojega junškega in največjega sina.

Rusko frontno poročilo.

DKU Moskva, 17. junija. (Brezžično). Frontno poročilo: Ob zgornjem toku Berezine so osvojile naše čete nadalje več vasi ter zaplenile mnogo strojnic. V odseku Koroštna zasledujemo sovražnika. V odseku Smerinke pa se sovražnik umika dalje nazaj.

Poljaki prosijo za mir.

DKU Berlin, 18. junija. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Pariza: Po poročilih »Matina« je poslala poljska vlada dne 9. t. m. ruski sovjetski vladi novo mirovno ponudbo, na katero pa so Rusi odgovorili z novo ofenzivo na Dnjestrju.

Rusko-finska pogajanja.

DKU. Moskva, 17. junija. (Brezžično.) Rusko-finska pogajanja v Jurjevu so se pričela. Ruski pooblaščenec Tervenec je podal predlog o sklenitvi premirja.

Francoske žrtve.

DKU Pariz, 17. junija. (Havas). Francosko vojno ministrstvo objavlja seznam

Razprava je razvila cel detektivroman, na katerega opozarjamo za jutrišnje številko.

Poljudno predavanje o petju se vrši v nedeljo, dne 20. t. m. ob deseti uri v slavnostni dvorani tukajšnjega drž. moškega učiteljskega. Prijatelji petja in pevovodje vabljeni.

Vpisovanje v pripravljalni razred in I. letnik dvorazredne trgovske šole s pravico javnosti v Mariboru bo 6., 7. in 8. junija t. l. ob 9. do 12. ure. V pripravljalni razred se sprejemajo le učenci, ki so dovršili šesti razred ali oddelke ljudske šole ali II. razred srednje šole ali I. razred triletno ozir. II. razred štiriletno meščanske šole in so stari vsaj 13 let. Za pripravljalni razred ni sprejemnih izpitov. V prvi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali popolno meščansko šolo ali pripravljalni razred dvorazredne trgovske šole in so stari vsaj 14 let. Za te ni sprejemnega izpita. Poleg teh se sprejemajo v I. letnik tudi tisti učenci in učenke, ki so dobili v IV. razredu srednje šole v napredku drugi red, ali tisti, ki so dovršili III. razred srednje šole ali VIII. razred ljudske šole ali predzadnji razred meščanske šole, ako so stari vsaj 14 let in napravijo sprejemni izpit iz slovenščine, nemščine, računstva, geometrije, prirodoznanja, zemljepisja in prirodoslovja. Pri izkušnji se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobijo učenci v pripravljalnem razredu. Vpisovanje v II. letnik se vrši 5. julija od 9. do 12. ure in začetkom šolskega leta. Vstopnina je 10 kron, prispevek za učila pa 20 kron. K vpisovanju je prinesiti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vpisuje se lahko tudi pismenim potom. Vsa nadaljna pojasnila daje ravnateljstvo zavoda. Ravnateljstvo.

Velik ples v Narodnem domu. Učenci plesnih šol »Sokola«, »Slov. trgovskega in obrtnega društva« itd. priredijo v soboto, dne 19. junija 1920 v veliki dvorani Narodnega doma velik ples. Začetek točno ob 20. uri. Vstopnina 12 K za osebo. Svira železničarska godba. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, se tem potom vabijo vsi plesalci. Prireditel obeta krasen užitek, posebno kar se tiče figuriranih plesov.

Občinski gospodarski urad ter z istim spojena izdaja nakupovalnih nakaznic sprejema stranke izključno le od 14. do 16. ure (od 2. do 4. ure) popoldan.

V soboto, dne 19. junija 1920. ob 20. uri zvečer koncertira v prostorih Oficirskega doma šramelkvartet mariborske vojaške godbe. Prijatelji oficirskega zbora kot gosti dobrodošli.

Na tukajšnjem državnem moškem učiteljskem se vršijo sprejemi v začetku novega šolskega leta v jeseni. Učenci pa, ki so dovršili z ugodnim uspehom štiri razrede srednje šole ali pa štirirazredno meščansko šolo, se lahko oglašijo s svojim izpričevalom drugega polletja tekočega šolskega leta do 15. julija t. l.

Trgovci ki so dobili od gremija trgovcev dostavljene pole v svrhu izpolnitve svojega objekta in te še niso oddali, se opozarjajo, da jih oddajo v teku 3 dni pri gremiju.

Mestni pogrebni zavod v Mariboru je svojo sprejemno pisarno z današnjim dnem preselil iz Aleksandrove ceste šte. 18 v lastno hišo, Cvetlična ulica šte. 14, kjer se nahajajo tudi zavodova skladišča, hlevi, remize in delavnice.

Porotno sodišče.

Maribor, 17. junija.

Mati morilka — detomorilka.

Ko je Eva Goričan mračnega jutra Veliki četrtak pod skalovjem med Smolnikom in Falo vrgla v Dravo svoje pred 2 dnevoma rojeno dete, gotovo ni slutila, da bo za to nezayestno, nepoklicano mlado življenje morala dati svoje življenje v zanjko — rabljeve vrvi. Tudi večina nas, ki smo videli pred seboj na zatožni klopi to detomorilko, smo bili presenečeni, ko je predsednik porotnega

senata po končani razpravi razglasil obsodbo — na smrt. Slučaj zasluži vso pozornost javnosti.

Eva Goričan, samska, mlinarica, rojena leta 1892 v Kumenju je zgodaj zgubila svojo mater; ko se je oče še s 63. letom vdružil oženil, je zgubila tudi svoj dom; dekle iz dobre hiše je moralo v službo. Čvrsto, mlado dekle je imelo — smolo: zaljubila se je v zalega pohorskega fanta in postala je — nezakonska mati. Ko so ji fantovi starši odvzeli otroka, je postala lahkomišelná, brezbrizna in ker je dobila tudi nekaj dedščine, se je udala tudi pijaci. V takem razpoloženju se je seznanila z drvarjem Ivanom Simrajhom in postala je vdružil — nezakonska mati. Po izpovedbi Simrajha ga je takoj ko se je čutila mater, prigovarjala da jo vzame v zakon. On pa je nato — molčal. Nato je zahtevala od njega 100 K, da si kaj takega preskrbi, da odpravi plod, ali pa naj ji tako sredstvo sam preskrbi. Simrajh ji je to odsvetoval, jo tolažil, češ, bo že Bog dal kako, da se otrok preskrbi. Nasproti drugim je svojo nosečnost prikrivala dokler je mogla. Služila je okrog, nazadnje je prišla k svoji sestri omoženi Burja v Činžatu. Tu je, ne da bi se bila kaj pripravila za porod, delala do zadnjega. V noči 29. marca je porodila otroka moškega spola. Njena sestra je opravila posel babice. Otroka je bilo treba krstiti, toda ni dobila botra; vsak se je izgovarjal, če bi bila preje prosila, bi že šlo, tako v naglici pa to ne gre. In tako je otrok ostal nekrščen. Upala je še na pomoč otrokovega očeta. Toda ta se ni zmenil zanjo. Poslala je svojega svaka do njega, pa ga ni bilo doma. Ko ga je že 1 mesec pred porodom ustavila ter od njega zahtevala podpore, jo je (po njegovi lastni izpovedbi kot priča) zavrnil, češ, zdaj ti ne dam nič, počakaj do poroda, če se izkaže, da je otrok res moj, ti bom že pomagal, ako pa ne, (torej, da ima otrok tudi še — drugega očeta), pa naj sodnija odloči. Kakor že omenjeno, je ona poslala na dan poroda svojega svaka k njemu, da se prepriča, žigav je otrok in da ji pomaga, toda njega ni bilo doma. Že drugi dan po porodu je vstala; ona se zagovarja, da zato, ker sta svak in sestra godrnjala, da leži v njuni postelji; a ta dan pričata, da ji je sestra še očitala, zakaj tako zgodej vstaja.

Take torej so bile okoliščine, ki so vplivale na porodnico. Od tu dalje nam manjkajo gotove podlage za sodbo dogodkov zanjo usodepolnega dne 1. aprila, to je bilo na Veliki četrtak. Ona se zagovarja, da so jo vse te okoliščine spravila do obupa. V četrtak zjutraj se je v odsotnosti sestre in svaka odpravila z otrokom proti Dravi — tam med Smolnikom in Falo. »Položila sem — ne vrgla — otroka na vodo in se zgrudila. Že ko sem storila ta sklep, sem tudi sklenila, da se za otrokom tudi jaz vržem v Dravo. Ko pa sem zopet prišla k sebi, sem se domislila, da imam še različne denarne stvari poravnati. Pri gospej Karničnikovi (gostilna) sem imela shranjen denar (746 K)«.

Kakor se je izkazalo, je nesrečnica res prišla k omenjeni gostilničarki, kjer je dobila zahtevanih 400 K. Ko je šla na večer prišla domov in jo je sestra vprašala po otroku, je odgovorila: nesla sem ga v Maribor k babici. Ta ga je nesla k doktorju, moral ga je operirati na mošnji, a otrok je vsled operacije umrl. Sestra ji je to verjela. Drugi dan se je za otroka zanimal tudi oče. Ko je zvedel, da ga ni, je začel sumiti in je ta sum ovadil tudi orožništvu v Sv. Lovrencu na Pohorju. Orožništvo je takoj uvedlo preiskavo; osumljenka je priznala svoj zločin. Otroka so potem dobili 24. aprila pri Kamnici.

Občinstvo je bilo mnenja, da gre tu za čisto navaden detomor. Zastopnik javne obtožbe pa je to dejanje obtožil kot navaden umor, ker se dejanje ni izvršilo takoj ob porodu v katerem (slednjem) slučaju bi bilo isto dejanje obtožiti le kot detomor. Tako je bilo v tem slučaju pravno stališče. Zagovornik dr. Haas pa je naglašal, da zakoniti izraz »ob porodu« ni razumeti izrecno za prve trenotke ob porodu, marveč na celi čas, v katerem se porodnica nahaja v nenormalnem telesnem in duševnem razpoloženju, ki zna biti glede

dobe in sile zelo različno. Odločilne važnosti bi bilo v tem slučaju ugotoviti po zdravniških zvedenih to razpoloženje obtoženke v trenutku umora. Dr. Haas je stavil tozadevno eventuelni oziroma diskutni predlog, ki ga pa je senat odklonil, ker se je postavil na stališče, da kritična doba traja le nekaj ur po porodu. Zagovornik je potem še opozarjal porotnike na pravico, da sami zahtevajo dodatno vprašanje na detomor. Toda ta apel je ostal brezuspešen; potrdili so soglasno: navaden umor.

Na podlagi tega krivdoreka je senat obtoženko obsodil na smrt! Toda občinstvo, ki je ta dan stalo še pod strašnimi utisi naravnost zverinskega poskusa večkratnega zavratnega umora svojega moža, v slučaju Selihove, ki je bila prejšnji dan v isti dvorani obsojena samo na 8 let ječe, občinstvo, ki mu je nepoznan zastareli zakon, je bilo nad to razsodbo razočarano.

Sicer pa sodišča take obtožence predlagajo v pomilostitev in tako upamo, da bo tudi ona pomiloščena ter dosegla navadno kazen od 5—10 let ječe.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V petek, 18. »Knjiga za pritožbe« Ab. A—51.

Gostuje Dragutin Freudenreich iz Zagreba.

V soboto, 19. »Kralj na Betajnevi« Ab B—52.

Zadnje vesti.

D' Annunzio zasedel Sušak?

LDU Ljubljana, 18. junija. Iz Zagreba se javlja: Semkaj so došle vesti, da je D' Annunzio s svojimi četami zasedel Sušak. Vsi jutranji in popoldanski listi poročajo o tem. Uradno ta vest še ni potrjena.

O regentovem prihodu v Slovenijo.

LDU Ljubljana, 18. junija. Predsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Janko Brejc je izdal proglas na slovensko javnost, ki v njem naznanja, da pride Njegovo kraljevo visočanstvo prestolonaslednik regent Aleksander dne 26. junija t. l. v Ljubljano. V proglasu veli med drugim, da bo Slovenija storila vse, da pozdravi najslavesnejše in najpresrečnejše svojega junškega in največjega sina.

Rusko frontno poročilo.

DKU Moskva, 17. junija. (Brezžično). Frontno poročilo: Ob zgornjem toku Berezine so osvojile naše čete nadalje več vasi ter zaplenile mnogo strojnic. V odseku Korostyna zasledujemo sovražnika. V odseku Smerinke pa se sovražnik umika dalje nazaj.

Poljaki prosijo za mir.

DKU Berlin, 18. junija. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Pariza: Po poročilih »Matina« je poslala poljska vlada dne 9. t. m. ruski sovjetski vladi novo mirovno ponudbo, na katero pa so Rusi odgovorili z novo ofenzivo na Dnjestr.

Rusko-finska pogajanja.

DKU Moskva, 17. junija. (Brezžično.) Rusko-finska pogajanja v Jurjevu so se pričela. Ruski pooblaščenec Tervenec je podal predlog o sklenitvi premirja.

Francoske žrtve.

DKU Pariz, 17. junija. (Havas). Francosko vojno ministrstvo objavlja seznam

francoskih izgub v svetovni vojni iz katerega je razvidno, da je padlo na francoski strani 1,358.872 mož.

Belgija se ne pogaja s Krasinom.

DKU. Bruselj, 17. junija. (Havas.) Iz angleških krogov izšla vest, da se udeleži tudi Belgija angleških pogajanj s Krasinom, se najodločnejše dementira.

Proti ruskemu vpadu v Perzijo.

DKU Berlin, 18. junija. Listi poročajo iz Bazla, da so poslali Angleži preko Indije v Perzijo močna ojačenja proti ruskemu prodiranju.

Školski sestavi zopet vlado.

DKU Berlin, 18. junija. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Varšave, da je predsednik Pilsudski poveril sestavo nove poljske vlade zopet dosedanemu ministrskemu predsedniku Školskemu.

Avstrijska vladna kriza.

DKU. Dunaj, 18. junija. Pogajanja med strankami, kakor tudi med predsednikom ter voditelji posameznih strank se nadaljujejo, vendar pa še niso privedla do nikakega rezultata.

Italijanska vojna odškodnina.

DKU Berlin, 17. junija. »Giornale d'Italia« poroča, da zahteve za obnovo vstevši vojne penzije ter vojno škodo znašajo 66. milijard lir. Račun bo predložen zaveznikom, da bodo po njem upoštevali pravične zahteve Italije po vojni odškodnini.

Nemško vlado sestavi centrum.

DKU Berlin, 17. junija. Državni predsednik Ebert je poveril sestavo nove vlade poslaniku v Parizu dr. Mayerju, kar pa je Mayer telegrafično odklonil. Ebert se je nato posvetoval z dr. Trimbornom in poveril nato sestavo nove vlade bivšemu predsedniku dr-

žavnega zbora Fehrenbachu, ki je mandat sprejel.

Italijani vrženi iz Valone.

LDU Beograd, 16. junija. Iz Skadra poročajo, da se je pred dnevi pričela okoli Valone resna borba proti Italijanom, ki še vedno traja. Toski so zavzeli položaj nad mestom, vsled česar se je general Viacentini s svojim štabom umaknil na otok pred Valono. Tri italijanske vojne ladje obstreljujejo izgubljene pozicije. Trdi se, da so izgubili Italijani več stotin mrtvih. Albanci pa da so ujeli 132 častnikov, 1500 vojakov in zaplenili sedem topov, 36 strojnic, nekoliko avtomobilov in velike množine municije.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Za trgovino

z mešanim blagom na deželi, se išče v tej stroki izvežbana moška oseba s kakimi 20.000 K kapitala kot kompanjon. Cenj. ponudbe na anončni zavod Vedež, Maribor, Gregorčičeva ul. 6. Telefon 132. 2-1

Kontoristinjo

veščo slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, perfektno stenografijo in strojepisko, sprejme tukajšnja tovarna. Čedna pisava pogoj. Začetnice se vpoštevale ne bodo. Ponudbe z zahtevo plače in prepisi spricheval pod »Tovarniška uradnica« na upravo. 3-3

Česalni salon

za dame je otvorjen. Priporočam se cenjenim damam.

M. Fettich - Frankheim

Stolna ulica št. 2. 3-3

Zlet Sokolskega Saveza SHS v Maribor dne 29. avgusta 1920!

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglase naj se v upravnistvu »Mariborskega delavca«.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristanišna ulica 2.

Ali ste že pristopili
k
Jugoslovenski Matici?

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.